

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Vår ref.: Grødemfoss/Honnefoss

Deres ref.: 202304018-6

Dato: 26.03.2025

Dalane Kraft sine kommentarer til høringsuttalelser

Viser til Dalane Kraft sin forespørsel til NVE om vurdering av konsesjonsplikt for oppgradering og utvidelse av Grødemfoss og Honnefoss kraftverk i Eigersund kommune, Rogaland. Saken ble sendt på begrenset høring til Eigersund kommune, Statsforvalteren i Rogaland og Rogaland Fylkeskommune 28.01.2025. Ved fristens utløp 26.03.2025 var det innkommet uttalelser fra Rogaland Fylkeskommune og Statsforvalteren i Rogaland.

Utbyggingsløsning og gjennomføring av anleggsarbeid

Av samme årsaker som Statsforvalteren i Rogaland påpeker er Dalane Kraft av samme oppfatning at det er alternativ 1 med plassering av ny kraftstasjon og tunnel på vestsiden av vassdraget som er best med hensyn til registrerte naturverdier. Overskuddsmasser fra tunneldriving er planlagt deponert i et område like vest for kraftstasjonen hvor naturtyper av svært lav kvalitet er registrert (kystlynghei og naturbeitemark). Deponiet skal gis en naturlig utforming og tilpasses eksisterende terreng på en måte som gjør dette minst mulig synlig. Området skal tilrettelegges for hurtig naturlig revegetering ved å benytte toppmasser som fjernes ved opparbeiding av kraftstasjonsområde og deponi. Det skal også undersøkes om noe av massene kan benyttes til utfylling og opparbeiding av området som blir tilbake etter at eksisterende kraftstasjon er revet.

Felles for begge kraftverkene er at Dalane Kraft ønsker å gjennomføre prosjektet på en måte som sørger for å berøre minst mulig areal med registrerte naturtyper.

Dalane Kraft ønsker også å utarbeide en plan i samråd med Statsforvalteren i Rogaland og annen faglig ekspertise knyttet til avbøtende tiltak for rødlistede og sensitive arter under anleggsperioden for begge anleggene.

Minstevannføring og tilrettelegging for opp- og nedvandring av fisk

Det er av Dalane Kraft foreslått en minstevannføring fra begge inntaksmagasinerne på 80 l/s hele året. Dette mener vi vil være en betydelig forbedring fra dagens tilstand, og samtidig danne et godt grunnlag for opp- og nedvandring av ål forbi begge kraftverkene. Vi kommer i detaljprosjekteringsfasen til å benytte faglig ekspertise på området for å utforme fungerende løsninger for fiskevennlige inntak og avledning slik at fisk kommer seg trygt forbi vanninntak og demninger tilhørende begge kraftverk.

Dalane Kraft er kjent med habitatkartleggingen utført av NORCE i 2023 hvor det kommer frem at laks i perioder med overløp fra inntaksdammen i Smievatn klarer å komme seg et kort stykke oppover mot et naturlig vandringshinder. Rapporten fra NORCE foreslår utlegging av gytegrus et par steder som tiltak for å forbedre gytehabitatene i vassdraget. Dalane Kraft ser for seg en løsning hvor utløpskanalen fra kraftstasjonen ned til Svåvatnet (ca. 80-100 meter) gis en utforming bestående av kulper med utlagt gytegrus, mindre stryk og terskler for å lage et størst mulig gyte- og oppveksthabitat på denne strekningen som alternativ til å tilrettelegge

strekningen fra ny kraftstasjon og opp til vandringshinder (ca. 100 meter). Planlegging og utforming av utløpskanalen skal utføres i samråd med faglig ekspertise på dette området.

Minstevannføringen fra inntaket ledes inn i utløpskanalen like ved kraftstasjonen slik at denne får mest mulig stabil vannføring. I tillegg ønsker Dalane Kraft å vurdere behovet for å installere en omløpsventil i kraftstasjonen for å opprettholde tilstrekkelig vannføring i utløpskanalen ved plutselige driftsavbrudd. En omløpsventil vil sørge for at vannføringen i utløpskanalen reduseres på en måte som gir fisk mulighet til å tilpasse seg uten å ta skade. Vi mener dette tiltaket totalt sett vil være en bedre løsning enn å gjøre flere mindre tiltak på strekningen oppover mot naturlig vandringshinder.

Begge kraftverkene ses i sammenheng og de avbøtende tiltakene som planlegges er ment å gi en helhetlig forbedring. Dalane Kraft har som målsetning at hele vassdraget skal gjenåpnes for opp- og nedvandring av ål. Høsten 2024 ble Liavatn minikraftverk åpnet lenger oppe i vassdraget og der er det allerede tilrettelagt for trygg opp- og nedvandring av ål.

Per Ivar Tengesdal
26. mars 2025

